

Oponentský posudek diplomové práce

Název práce: Sociální práce z pohledu mužů a žen

Autorka práce: Bc. Denisa Kolínová

Obor studia: Etika v sociální práci

Téma předložené práce odpovídá studovanému oboru. Autorka se pokusila na teoretické rovině hledat souvislosti mezi sociální prací a genderovou problematikou. Práce představuje pokus o analýzu, založený na kvalitativní komparaci vybraných textů. Práce má požadovaný rozsah i všechny části. Struktura práce je přiměřená zvolenému cíli. Ne zcela přiměřený je však název práce. Autorka se totiž omezila jen „na české prostředí, na českou sociální práci“ (s. 23); adekvátní název by tedy měl znít: Sociální práce z pohledu mužů a žen v ČR.

Pokud smím jako oponent poukázat na nedostatky, dovoluji si upozornit především na slabší jazykovou a stylistickou úroveň. Čtenář nachází větší počet neadekvátních, příp. významově ne zcela jasných slovních vazeb/vět (cituji ty nejnápadnější): „Prostředí je definováno jako: Člověk uspokojuje svoje potřeby...“ (s. 10); „Hnacím motorem tomu bylo...“ (s. 17); „v naší kultuře je zvyklé“ (s. 13); „...aby se v [sociální práci] uchytilo korektní genderové chování“ (s. 18); „Slovník sociální práce... jeho autor je totožný jako s Encyklopedií sociální práce, tedy Oldřich Matoušek.“ (s. 23); „Solidaritě se nedostalo obecnému definování...“ (s. 59); „Rozpor v genderové optice a pohledem mužů a žen na sociální práci byl zaznamenán u nahlížení na pojem spravedlnost a s ním spojené rovné příležitosti.“ (s. 80); „implikování [správně: implementování!] korektivního genderu do sociální práce“ (s. 81), etc. V textu se vyskytují i nepřehlédnutelné gramatické chyby: „skupinové zájmy“ (s. 10); „chlapci mají ‚zakázaný‘ více věcí než dívky“ (s. 14); „Obě strany se... shodovali“ (s. 72); „vyjmenovávají jednotlivé práva“ (s. 79). Na s. 76 si pozorný čtenář ihned všimne záměny klíčových výrazů: v rámci jednoho odstavce autorka píše o spravedlnosti, avšak místo pojmu „spravedlnost“ dvakrát za sebou chybně uvádí „solidarita“.

Cílem práce je „analyzovat genderové stereotypy v sociální práci na příkladu Encyklopedie sociální práce“ (s. 7) a „zjištěné informace zasadit do kontextu sociální práce a problematiky genderu“ (s. 80). Svě hlavní závěry autorka shrnuje na konci práce: (1) „Gender nás ovlivňuje na každém kroku, skoro při všem, co děláme, jak se chováme a jak jednáme. Jsme jím ovlivněni již od narození, kdy se začínají utvářet gen[d]erové stereotypy. A pokud jsou tyto stereotypy vytvářeny již od dětství, je tedy velmi těžké je bořit.“ (2) Podle autorky je centrálním českým genderovým stereotypem: „Ženy pečují, muži vedou“ (s. 6). Analýza Encyklopedie sociální práce autorkou potvrдила, že to platí i pro českou sociální práci: (3) „Sociální pracovníci i sociální pracovnice k sociální práci přistupují na základě svého přirozeného jednání, které obsahuje genderové hledisko... gender je v české sociální práci neuvědomované a neošetřené téma, nemůže tím docházet ke komplexnímu profesionálnímu výkonu sociální práce“ (s. 80).

Velmi stručně k uvedeným závěrům: Autorka u vlivu genderu (ad 1) ne zcela jasně a kriticky rozlišuje mezi tím, co je dáno biologicky, a co je získáváno socializací. Srov. s. 14: „Děti se učí chovat dle pohlaví“, tj. chlapcům se kupují autička a děvčátkům panenky. Bylo by vzhledem k centrálnímu genderovému stereotypu žádoucí (ad 2), aby rodiče kupovali kupříkladu chlapcům panenky s cílem podnítit u nich více citu pro péči? Nemají snad chlapci odlišné (pre)dispozice než děvčátka už biologicky? Tato biologická, přirozená rozdílnost však není nerovností, ale komplementaritou. Jestliže ji uznáme, pak nerozumím tomu, proč by mělo být nedostatkem, že sociální pracovníci přistupují ke klientům „na základě svého přirozeného jednání“ (ad 3), což interpretuji takto: buď jako muži, anebo jako ženy. Není pro komplexní a profesionální výkon sociální práce tato přirozená komplementarita spíše přínosem? Mám za to, že není moudré unáhleně bořit všechny tzv. genderové stereotypy. Naprosto ale souhlasím, že je moudré bořit některé genderové předsudky („žena není schopná logicky uvažovat“, „muži nepláčou“, s. 15).

Celkově navrhuji hodnocení „velmi dobře až dobře“ (především kvůli slabší jazykové a stylistické úrovni).

11. 5. 2017, PhDr. Vojtěch Šimek, Th. D.